

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
FARG'ONA DAVLAT UNIVERSITETI

**FarDU.
ILMIY
XABARLAR**

1995-yildan nashr etiladi
Yilda 6 marta chiqadi

**2024/6--SON
ILOVA TO'PLAM**

**НАУЧНЫЙ
ВЕСТНИК.
ФерГУ**

Издаётся с 1995 года
Выходит 6 раз в год

A.M.Maxmutaliyev	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining kuch jismoniy sifati va uni tarbiyalash uslublari	111
G.S.Sidiqova	
Hozirgi kun jismoniy madaniyat yo'riqchilarining klassifikatsiyasi	118
X.X.Xaydaraliyev	
O'quv mashg'ulotlari davomida talabalarda vatanparvarlik fazilatlarini rivojlantirish metodikasini takomillshatirish	123
R.A.Hamroqulov	
Salomatlik testi talab va me'yorlarini topshirish bo'yicha mashg'ulotlarni tashkillash	128
E.I.Allomov	
Maktab o'quvchilari harakat faoliyatining yoshga xos me'yorlari	134
T.A.Eshimov	
Kasb - hunar maktablari o'quvchilarining jismoniy rivojlanish va jismoniy tayyorgarligi ko'rsatkichlari tahlili	141
Sh.M.Robilova	
O'quvchi-qizlarni oilaviy hayotga tayyorlash samaradorligi	147
Q.M.Xakimov	
Yosh voleybolchilarda jismoniy ish qobiliyati va uning funksional komponentlarini shakllantirish masalalari	150
Sh.V.Djalalov	
O'rta yoshdagi qizlarda egiluvchanlikni rivojlantirish metodikasi (5–9-sinflar) jismoniy tayyorgarlikning tabaqalashtirilgan tizim asosida	155
X.M.Sotvaldiyeva	
Ingliz tili darslarida og'zaki nutq ko'nikmalarini rivojlantirish usullari	159
S.I.Quziyev	
Ingliz tilini o'qitishda smart ta'lim texnologiyalari orqali virtual turizmni takomillashtirishning pedagogik usullari	162
N.K.Ergasheva	
Methodology and outcomes of english language teaching	168
M.Axmedova	
Maxsus yo'nalish talabalarining eshitish ko'nikmalarini rivojlantirishda autentik materiallarning roli	172
G.Astonova	
Germaniyada ta'lim tizimini boshqarishning hududiy xususiyatlari	176
G.R.Astonova, M.M.Kaharova	
Germaniya va O'zbekiston ta'lim tizimida o'xshash va farqli jihatlar	179
N.A.Abduvaliyeva, U.Sh.Abduvoxidova	
Nutq o'stirishning metodik usullari	183
M.S.Ro'ziboyeva	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida bag'rikenglik dunyoqarashini tarbiyalash: nazariy va amaliy yondashuvlar	188
N.N.Nabiyeva	
Triz texnologiyasi vositasida ta'lim oluvchilarning ijodiy tafakkurini rivojlantirish mazmun va mohiyati	193
D.I.Asqarova	
Oliy ta'lim tizimidagi islohotlar yangicha yondashuvlar	197
D.T.Yuldasheva	
Maktabgacha yoshdagi bolalar kognitiv faoliyatini rivojlantirishda neyropedagogikaning imkoniyatlari	202
Y.A.Mirzaboyev	
Nostandart masalalar orqali bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida matematik kompetentlikni rivojlantirish metodikasi	206
R.Sh.Sharofutdinova	
Ko'zi ojiz o'quvchilarning mantiqiy fikrlashini rivojlantirishning pedagogik-psixologik, ijtimoiy xususiyatlari	210

UO'K: 372.2

OLIIY TA'LIM TIZIMIDAGI ISLOHOTLAR YANGICHA YONDASHUVLAR

НОВЫЕ ПОДХОДЫ К РЕФОРМАМ В СИСТЕМЕ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ

NEW APPROACHES TO REFORM IN THE HIGHER EDUCATION SYSTEM

Asqarova Dilafruz Ibroximovna
Farg'ona davlat universiteti o'qituvchisi

Annotatsiya

Oliy ta'lim tizimi har bir jamiyatda ilmiy, madaniy va iqtisodiy rivojlanishning asosiy omili sifatida o'z o'rniga ega bo'lib kelgan. Har bir mamlakat o'zining ta'lim tizimini muvofiqlashtirish, rivojlantirish va yangilash orqali o'z iqtisodiy salohiyatini oshirishga intiladi.

Oliy ta'lim tizimidagi islohotlar va yangi yondashuvlar bugungi kunning eng muhim masalalaridan biriga aylangan. Ko'plab davlatlar va mintaqalar o'zlarining oliy ta'lim tizimlarini modernizatsiya qilishga harakat qilmoqda, chunki bu ta'lim tizimi mamlakatning iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanishida, ilm-fan va texnologiya sohaslarida raqobatbardoshlikni ta'minlashda muhim rol o'ynaydi.

Oliy ta'lim tizimidagi islohotlar nafaqat ta'limning sifatini, balki yoshlarning dunyoqarashini, ularning jamiyatda faol ishtirokini ta'minlashga xizmat qilmoqda. Yangicha yondashuvlar orqali O'zbekiston nafaqat o'z ichki ta'lim tizimini takomillashtirish, balki xalqaro maydonda ham mustahkam o'rin egallashga intilmoqda.

Oliy ta'lim tizimidagi islohotlar va yangicha yondashuvlar O'zbekistonning ta'lim sohasini modernizatsiya qilishga katta yordam bermoqda. Bu jarayon nafaqat ta'limning sifatini oshiradi, balki mamlakatning global ta'lim tizimidagi mavqeiini mustahkamlaydi.

Maqolada, oliy ta'lim tizimidagi islohotlar va yangi yondashuvlarning asosiy yo'nalishlari va ularning qanday amaliy dalillarga tayanishi haqida so'z yuritiladi.

Аннотация

Система высшего образования была основным фактором научного, культурного и экономического развития каждого общества. Каждая страна стремится увеличить свой экономический потенциал путем координации, развития и обновления своей системы образования.

Реформы и новые подходы в системе высшего образования стали сегодня одним из важнейших вопросов. Многие страны и регионы пытаются модернизировать свои системы высшего образования, поскольку эта система образования играет важную роль в экономическом и социальном развитии страны, а также в обеспечении конкурентоспособности в области науки и техники.

Реформы в системе высшего образования служат обеспечению не только качества образования, но и мировоззрения молодежи, ее активного участия в жизни общества. Посредством новых подходов Узбекистан стремится не только улучшить свою внутреннюю систему образования, но и занять прочное место на международной арене.

Реформы и новые подходы в системе высшего образования помогают модернизировать сектор образования Узбекистана. Этот процесс не только повышает качество образования, но и укрепляет позиции страны в мировой системе образования.

В статье мы рассказываем об основных направлениях реформ и новых подходах в системе высшего образования и на каких практических доказательствах они основаны.

Abstract

The higher education system has been a major factor in the scientific, cultural and economic development of every society. Every country strives to increase its economic potential by coordinating, developing and upgrading its education system.

Reforms and new approaches in the higher education system have become one of the most important issues today. Many countries and regions are trying to modernize their higher education systems, as this education system plays an important role in the economic and social development of a country, as well as in ensuring competitiveness in the field of science and technology.

Reforms in the higher education system serve to ensure not only the quality of education, but also the worldview of young people and their active participation in the life of society. Through new approaches, Uzbekistan seeks not only to improve its domestic education system, but also to take a strong place in the international arena.

Reforms and new approaches in the higher education system are helping to modernize the education sector in Uzbekistan. This process not only improves the quality of education, but also strengthens the country's position in the global education system.

In the article we talk about the main directions of reforms and new approaches in the higher education system and what practical evidence they are based on

Kalit so'zlar: Oliy ta'lim, boshqaruv tizimi, pedagogik metodlar, bilim, takomillashtirish, professor-o'qituvchilar, ta'lim sifati.

Ключевые слова: Высшее образование, система управления, педагогические методы, знания, совершенствование, профессорско-преподавательский состав, качество образования.

Key words: Higher education, management system, pedagogical methods, knowledge, improvement, teaching staff, quality of education.

KIRISH

So'ngi yillarda mamlakatimizda amalga oshirilayotgan islohotlarning barchasi aholining turmush tarzini yaxshilashga, yosh avlodning buguni hamda kelajagi ijobiy bo'lishini kafolatlanishiga, ta'lim tizimiga yetarli darajada imkoniyatlar yaratishga qaratilgan konseptual harakatlar amalga oshirilmoqda.

Har qanday islohotlar yutuqlar osmoni musaffo bo'lgan tinch zamindar amalga oshadi. Allohga behisob hamdlar bo'lsinki bizning mustaqil O'zbekistonimiz ana shunday butun dunyo hamjimiya-ti havas qilayotgan tinchlik xukm surayotgan barqaror zamindir. Shunday ekan jamiyatning taraqqiy etishida, ravnaq topishida yoshlarning xizmati beqiyos ahamiyatga ega. Hurmatli Prezidentimiz ta'kidlaganidek ma'naviyatli yoshlar yurtimiz istiqbollari. "Yurtimizda dunyodagi nufuzli oliygohlarning filiallarini ochib, O'zbekistonni yirik ta'lim markaziga aylantirishni maqsad qilganmiz. Yoshlarimiz yetakchi xorijiy universitetlarda tahsil olib, tajriba oltirib, Vatan ravnaqi yo'lida xizmat qilishga bel bog'laganlar" [1].

Oliy ta'lim tizimi har bir jamiyatda ilmiy, madaniy va iqtisodiy rivojlanishning asosiy omili sifatida o'z o'rniga ega bo'lib kelgan. Har bir mamlakat o'zining ta'lim tizimini muvofiqlashtirish, rivojlantirish va yangilash orqali o'z iqtisodiy salohiyatini oshirishga intiladi.

Oliy ta'lim tizimida amalga oshirilayotgan islohotlar natijasida yuz bergan o'zgarishlar ijtimoiy-siyosiy, huquqiy, iqtisodiy va ma'naviy jihatdan katta ahamiyatga ega. O'zbekiston Respublikasi ham so'nggi yillarda barcha sohada bo'lgani kabi oliy ta'lim tizimida ham jiddiy islohotlarni amalga oshirib, o'zgaruvchan global talablar va zamon bilan hamohang rivojlanish yo'lini tanladi. Oliy ta'lim tizimidagi islohotlar o'z navbatida nafaqat ta'lim sifati va mazmunini, balki yosh avlodning intellektual rivojlanishini, mamlakatning ijtimoiy va iqtisodiy barqarorligini ta'minlashga qaratilgan yangi yondashuvlarni ham o'z ichiga oladi.

Ushbu ta'lim dargohida faoliyat olib borayotgan professor-o'qituvchilar B. Shermuhammadov boshchiligida ulkan yutuqlarga erishib kelmoqda. Bu yutuqlarning zamirida albatta, universitetda ustozlar uchun yaratilgan shart-sharoitlar va ularga bo'lgan doimiy e'tibor hamda rag'batlar natijasidir. Xususan, Farg'ona davlat universiteti hozirgi kunda Avstraliyaning „UniRank“ (tarjima-si — xalqaro universitetlar reytinglari) reyting platformasida mahalliy miqyosda 23-o'rinni band etdi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Ta'lim tizimini modernizatsiya va raqamlashtirish davrida barcha oliy ta'lim tizimlarida o'zgarishlar amalga oshirilmoqda. Xalqaro miqyosda oliy ta'lim muassasalari o'rtasida hamkorlik, tajriba almashish va ta'lim resurslarini onlayn tarzda taqdim etish tobora muhim ahamiyat kasb etib bormoqda.

Xususan, jahonda ko'plab nufuzli universitetlar masofaviy ta'limni rivojlantirishda muvaffaqiyatga erishmoqdalar. MIT (Massachusetts Institute of Technology) va Harvard University kabi nufuzli oliy ta'lim muassasalari o'zlarining onlayn kurslarini taqdim etib, dunyoning turli burchaklaridan talabalarga ilm olish imkoniyatini yaratmoqda. Bu, o'z navbatida, ta'limning global miqyosda tengroq bo'lishiga yordam beradi [6].

Yaponiyaning Keio University va University of Tokyo kabi nufuzli universitetlarida talabalar uchun turli tadqiqot va ilmiy konferensiyalar tashkil etilib, akademik erkinlik va mustaqillikni ta'minlash orqali ta'lim sifatini oshirishga katta e'tibor berilmoqda.

Oliy ta'lim tizimida ta'lim sifatini oshirish — bu har qanday ta'lim islohotining asosiy maqsadi bo'lib, nafaqat talabalarning ilmiy bilimlarini oshirish, balki ularning amaliy ko'nikmalarini, shuningdek, shaxsiy va ijtimoiy rivojlanishini ta'minlashni ham o'z ichiga oladi. Ta'lim sifatining oshishi oliy ta'lim muassasalarining jamiyat va iqtisodiyotda o'z o'rnini mustahkamlashiga, shuningdek, jamiyatning intellektual va iqtisodiy rivojlanishiga xizmat qiladi.

PEDAGOGIKA

Oliy ta'lim tizimida innovatsion texnologiyalarni joriy etish ta'lim sifatini oshirish, ta'lim jarayonini samarali tashkil etish, va talabalarni zamonaviy ish bozoriga tayyorlashda muhim rol o'ynaydi. Texnologiyalar nafaqat ta'limning sifatini yaxshilash, balki ta'limning o'ziga xosligi va unga bo'lgan talabni ham o'zgartirmoqda. Raqamli texnologiyalar va innovatsion vositalarning ta'lim tizimiga integratsiyasi, talabalarga yangi imkoniyatlar yaratadi, ular uchun ta'limni osonlashtiradi va samaradorligini oshiradi.

Ta'lim jarayoniga tadqiq etilayotgan kollaborativ ta'lim texnologiyalari, masalan, **Google Classroom**, **Microsoft Teams** va **Zoom** kabi platformalar[7, 36], talabalar o'rtasida hamkorlikni rivojlantirishga yordam beradi. Bu platformalar o'qituvchilar va talabalar o'rtasida samarali muloqot va fikr almashishni ta'minlaydi. Talabalar o'zlari bilgan bilimlarni boshqalar bilan baham ko'rish, guruhda ishlash va loyihalarni amalga oshirish imkoniyatiga ega bo'lishadi.

Kollaborativ texnologiyalar, ayniqsa, masofaviy ta'limda talabalarning bir-biriga yordam berishiga, guruhlarda ishlashiga va o'zaro bilim almashishiga imkon yaratadi, bu esa ta'lim jarayonini yanada samarali qiladi.

Oliy ta'lim tizimi va mehnat bozorining uyg'unlashishi — bu iqtisodiy rivojlanishning asosiy omillaridan biridir. Ta'lim tizimining talabalaridan kelib chiqqan holda ishga joylashish va mutaxassislik ko'nikmalarni rivojlantirish, o'z navbatida jamiyatda iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashga yordam beradi. Shuningdek, talabalarning o'z bilimlarini va ko'nikmalarini amaliyotda qo'llay olishlari uchun ta'lim tizimining jamiyatdagi ehtiyojlar bilan moslashishi zarur[8, 186].

Oliy ta'lim tizimi, odatda, umumiy ilmiy va texnologik bilimlarni taqdim etadi, lekin mehnat bozorining ehtiyojlarini hisobga olish, talabalarni nafaqat nazariy bilimlar, balki amaliy ko'nikmalar bilan ham ta'minlashni talab qiladi. Bu uyg'unlikni ta'minlash uchun ta'lim va mehnat bozoridagi barcha ishtirokchilar — ta'lim muassasalari, davlat idoralari, ish beruvchilar va talabalar o'rtasida samarali hamkorlik o'rnatilishi lozim[4, 98].

Oliy ta'lim tizimini takomillashtirishning eng muhim jihatlaridan biri boshqaruv tizimini modernizatsiya qilish va uning samaradorligini oshirishdir. Ta'lim muassasalarining boshqaruv tizimi ta'lim sifatini, resurslardan foydalanishni, moliyaviy samaradorlikni, akademik erkinlikni va innovatsiyalarni ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Samarali boshqaruv tizimi universitetlarning dunyo miqyosida raqobatbardoshligini ta'minlash, ta'lim jarayonini yangilash va rivojlantirishga imkon beradi.

Boshqaruv tizimini takomillashtirish, ayniqsa, o'zgaruvchan va katta ahamiyatga ega bo'lgan ta'lim bozorida oliy ta'lim muassasalarini raqobatbardosh qilishda katta ahamiyatga ega. Bu, o'z navbatida, mamlakatning ta'lim tizimini modernizatsiya qilish va iqtisodiy o'sishni ta'minlashga yordam beradi.

NATIJA VA MUHOKAMA

Oliy ta'lim tizimidagi islohotlar va yangi yondashuvlar keng miqyosda ijobiy o'zgarishlarga olib kelmoqda. Pedagogik metodlarni modernizatsiya qilish, masofaviy ta'limni rivojlantirish, o'qituvchilarning malakasini oshirish, va barqaror rivojlanishga e'tibor qaratish kabi islohotlar talabalar va professor-o'qituvchilar uchun yangi imkoniyatlar yaratmoqda. Shuningdek, bu islohotlar o'zgarayotgan dunyoda zamonaviy ta'lim tizimlarini yaratishga yordam bermoqda.

Bugungi kunda O'zbekistonning oliy ta'lim muassasalari jahonning yetakchi universitetlari bilan hamkorliklarni kengaytirdi. Shuningdek, akademik mobillik imkoniyatlari orqali talabalar va professor-o'qituvchilar almashinuvini ta'minlashni yo'lga qo'ydi. O'zbekistonning o'zi ham talabalarini chet elda o'qishga yuborish imkoniyatlarini oshirdi. "Umid" jamg'irmasi kabi dasturlar orqali talabalar uchun bakalavriatura va magistratura bosqichlarini chet elda o'qish imkoniyatlari taqdim etilmoqda. Bu esa mamlakatning global ta'lim tizimiga integratsiyasini ta'minlamoqda.

Shuningdek, islohotlarni amalga oshirishda barcha manfaatdor tomonlar: oliy ta'lim muassasalari, professor-o'qituvchilar, talabalar va davlat organlari o'rtasida samarali hamkorlikni yo'lga qo'yish, ta'lim tizimining o'zgarishlarga moslashishiga yordam beradi. Ta'limda amalga oshirilgan islohotlar, o'z navbatida, iqtisodiyot, ijtimoiy hayot va siyosatdagi o'zgarishlarni ham ta'sir qiladi.

Ta'lim sohadagi yangicha yondashuv sifatida xalqaro hamkorlik Oliy ta'lim muassasalarining o'zaro aloqalarini mustahkamlanishi, jahonning yetakchi universitetlari bilan hamkorlikda ta'lim dasturlarini ishlab chiqish, talabalar va professor-o'qituvchilar almashinuvi,

shuningdek, xalqaro akademik mobilizatsiya imkoniyatlarini yaratish muhim yo'nalishlardan biridi hisoblanadi.

Oliy ta'lim tizimi faqat ilmiy yutuqlar bilan chegaralanmaydi, aksincha, universitetlar ijtimoiy mas'uliyatni o'z zimmasiga olib, jamiyat uchun foydali ilmiy loyihalarni amalga oshirmoqda. Masalan, turli start-up loyixalar orqali oliy ta'lim tizimi ishtirokchilari ekotizimni saqlash, energiya samaradorligini oshirish va boshqa global muammolar bo'yicha ilmiy tadqiqotlar olib borilmoqda. Start-up loyixalarni ishlab chiqish va amalga oshirishda yangi pedagogic yondashuvlar muhim asos vazifasini bajarmoqda.

Ta'lim sifatini oshirish uchun zamonaviy pedagogik yondashuvlar va metodlarni qo'llash zarur. An'anaviy dars berish uslublaridan tashqari, innovatsion metodlar, masalan, muammoga asoslangan o'rganish (PBL), loyihaga asoslangan o'rganish (PJBL), aktiv o'qitish va ta'limda raqamli texnologiyalardan foydalanish[9, 577] kabi yondashuvlar qo'llanmoqda. Bu metodlar talabalarning o'z fikrlarini erkin ifoda etishi, tahlil qilish va qaror qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi, shu bilan birga, o'quvchilarning amaliy bilim va ko'nikmalarni olish imkoniyatlarini kengaytiradi.

Muammoli o'qitish ta'lim texnologiyasi talabalarini yuqori darajadagi ilmiy-tadqiqot faoliyatiga jalb qilish va ularga real dunyo muammolarini hal etish imkoniyatlarini yaratish orqali jahon ta'lim reytinglarida yuqori o'rinlarga ko'tarilishga imkon yaratadi.

Oliy ta'lim tizimidagi yana bir yangi yondashuvlardan biri innovatsion texnologiyalarni ta'lim jarayoniga kiritishdir. Elektron darsliklar, interaktiv o'qitish platformalari, va raqamli ilmiy bazalar yaratildi. Bu usullar nafaqat o'quv jarayonini jonlantiradi, balki talabalar va o'qituvchilarga yangi bilimlarni o'zlashtirishda samarali vositalarni taqdim etadi.

Oliy ta'lim tizimida amalga oshirilayotgan islohotlar turli ijobiy natijalarga olib keldi. Ularning ba'zilari quyidagilardir:

- Ta'lim tizimining global miqyosda integratsiyalashuvi, xalqaro reytinglarda O'zbekiston oliy ta'lim muassasalarining pozitsiyalarining yaxshilanishi.
- Innovatsion texnologiyalarni joriy etish va zamonaviy laboratoriyalar, ilmiy markazlarning tashkil etilishi orqali ta'lim sifatining oshishi.
- Talabalar uchun chet elda o'qish imkoniyatlari yaratilib, global mehnat bozorida raqobatbardosh mutaxassislarni tayyorlashga katta e'tibor qaratilmoqda.

Oliy ta'lim tizimida o'qituvchilarni muntazam ravishda malakasini oshirish, ularni yangi pedagogik metod va texnologiyalar bilan tanishtirish muhim ahamiyatga ega. O'qituvchilarning yuqori sifatli ta'lim berish uchun zarur bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishi ta'lim sifatini yaxshilashga yordam beradi.

XULOSA

Oliy ta'lim tizimidagi islohotlar nafaqat ta'limning sifatini, balki yoshlarning dunyoqarashini, ularning jamiyatda faol ishtirokini ta'minlashga xizmat qilmoqda. Yangicha yondashuvlar orqali O'zbekiston nafaqat o'z ichki ta'lim tizimini takomillashtirish, balki xalqaro maydonda ham mustahkam o'rin egallashga intilmoqda.

Oliy ta'lim tizimidagi islohotlar va yangicha yondashuvlar O'zbekistonning ta'lim sohasini modernizatsiya qilishga katta yordam bermoqda. Bu jarayon nafaqat ta'limning sifatini oshiradi, balki mamlakatning global ta'lim tizimidagi mavqeini mustahkamlaydi. Ta'lim va mehnat bozorining uyg'unlashuvi, innovatsion texnologiyalarning joriy etilishi, hamda xalqaro hamkorlikning kengayishi O'zbekiston oliy ta'lim tizimini yanada raqobatbardosh qiladi. Shu bilan birga, bu islohotlar talabalar uchun yanada kengroq imkoniyatlar yaratib, jamiyat va iqtisodiyot uchun katta foyda keltiradi.

Ushbu islohotlarning ijobiy samaralari, shubhasiz, kelajakda O'zbekistonning ta'lim tizimini dunyo miqyosida yanada kuchliroq va zamonaviylashtirilgan qilib ko'rsatadi.

Biroq, bu jarayon davom etmoqda va kelgusida qo'shimcha yangiliklar va yangicha uslublar tatbiq etilishi kutilmoqda. Oliy ta'lim tizimining doimiy ravishda yangilanishi va xalqaro talabalar bilan moslashtirilishi uning muvaffaqiyatini ta'minlashda muhim omil bo'ladi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Kun.uz. <https://kun.uz> , 2024/08/31
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Oliy ta'lim muassasalarida ta'lim sifatini oshirish va ularning mamlakatda amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlarda faol ishtirokini ta'minlash bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida" 2018-yil 5-iyundagi PQ-3775-son
3. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. – Toshkent, "O'zbekiston", 2022.
4. <https://yuz.uz/uz/news/talim-tizimi-va-yangicha-yondashuvlar>
5. Abdurahmonova G.K "Inson resurslarini boshqarish" kitobi Toshkent-2019 nashri.
6. Masofaviy ta'lim shakli O'zbekistonda tan olinmaydi. [Jamiyat](#) 16:20 / 15.09.2019 120475
7. Google Classroom platformasida ishlash bo'yicha metodik tavsiyalar. Uslubiy qo'llanma / To'rayeva G.H. / Buxoro: 2020 – 36 b.
8. Rejapov X. X. "Oliy ta'lim xizmatlarini mehnat bozori bilan integratsiyalashuvini takomillashtirish" Economics and Innovative Technologies ilmiy elektron jumali 185 <http://iqtisodiyot.tsue.uz>
9. Sulaymanova D. N. "Loyihaga asoslangan o'qitish (pbi) bo'lajak o'qituvchilarda kreativ tafakkurni rivojlantiruvchi texnologiya sifatida". Raqamli texnologiyalar davrida tillarni intensiv o'qitishning psixologikpedagogik jihatlari respublika ilmiy-amaliy anjumani 2023-yil 2-iyun 577